

خبرایات

زیرپه‌خم‌گیریِ دست‌به‌نقد

جواد طوسی

● به بحث و جدل‌هایی که در این دوره از برنامه «هفت» میان منتقد تایتش و برخی از میهمانان دعوت‌شده صورت می‌گیرد، به نظر می‌رسد باید به تعریف جدیدی از ژورنالیسم و رسانه برسیم. اصلا قصد حال‌گیری و زیرآب‌زنی ندارم و سعی می‌کنم با بی‌طرفی کامل و نگاهی منصفانه به ارزیابی و درعین‌حال آسیب‌شناسی آن بپردازم. چگونه می‌توان در یک برنامه سینمایی- تلویزیونی، به نقد سازنده دست یافت؟ در وهله اول باید تا آنجا که می‌توان از حواشی و طرح مسائلی که اصل موضوع را تحت‌الشعاع قرار می‌دهد، پرهیز کرد. همین برنامه اخیر «هفت» را که اختصاص به نقد فیلم «سایه‌های موازی» ساخته اصغر نعیمی داشت در نظر بگیریم. از یک سو مشخص بود که کارگردان فیلم موردبحث با ذهنیت قبلی از خصوصیات مسعود فراستی، آمده بود تا در صورت مواجه‌شدن با همان ادبیات خاص و توهین‌آمیز او کوتاه نیاید و جواش را بدهد. اساسا شکل‌بایی چنین برخورد تدافعی و ذهنیت منفی از یک منتقد چقدر می‌تواند منطقی باشد؟ آیا این تصویر و شمایل به‌دست‌آمده بخشی از قواعد بازی ژورنالیستی است و از نظر روانی می‌تواند در هر شرایطی طرف مقابل را در موضع انفعالی قرار دهد؟ برنامه هفته گذشته، خلاف این تلقی را ثابت کرد؟ استفاده از واژه‌هایی مانند «بی‌عرضه» و «فیلم‌فارسی» و «افتضاح» به‌خوبی می‌تواند فرد مخاطب‌قرارگرفته را تحریک کند و به صرافتش بیندازد که مثل خود فراستی با او دهن‌پهن‌ه شود. کمترین تأثیر منفی این مقابله‌به‌مثل و مجادله لفظی، بی‌خیال‌شدن نقد و بررسی تئاتیک و ساختاری فیلم و راه‌افتادن مجلس روکم‌کنی است. نعیمی پیش از پرداختن به خود فیلم، بیشتر حواستش به این است که جلوی فراستی کم نیارود و نزد دوست و دشمن ثابت کند یکی می‌تواند از پس این آدم برباید. به‌همین‌خاطر در قبال «فیلمفارسی» خطاب‌شدن کارهای قبلی‌اش، به گذشته و رانت‌خواری فراستی و مواج‌بگیربودنش بند می‌کند و او را موجودی غم‌انگیز می‌خواند؛ مسعودخان هم پاسخ می‌دهد از خودت مایه بگذار و پای راوی قبلی این جمله (موجود غم‌انگیز) یعنی، مسعود کیمیایی به میان می‌آید و «سایه‌های موازی» قید و قضیه کاملا شخصی می‌شود. از آن سو می‌بینیم که صحبت مقدماتی فراستی در زمان طولانی اختصاص به داستانیف‌سکی و قصه زان‌نیش دارد که «سایه‌های موازی» و فیلم‌نامه سعید عقیقی برداشت آزادی از آن است. آیا این تگ‌ویی مفصل درباره داستانیف‌سکی و آثارش و بعد کشیده‌شدن بحث به روبر برسون و اقتباسش از «زن نازنین» داستانیف‌سکی به بهانه نقد فیلمی که اصرار بر برداشتی آزاد از این اثر داشته، ضروری است؟ در این میزآنسن، تکلیف ما در مقام بیننده با خود «سایه‌های موازی» چیست و منتقد و کارگردان چه تجزیه و تحلیل درست و همه‌جانبه‌ای از این فیلم ارائه داده‌اند؟ نکته جالب‌تر حضور بهروز خان افخمی وسط این گود است که نمی‌تواند به‌خوبی میانجی‌گری کند و غائله را بخواند و حق و باطل را در این کارزار از دید خود تشخیص دهد و اظهارنظر مستقل داشته باشد، زیرا به اقرار خودش اصلا فیلم را ندیده است! خب در این صورت بهتر نبود که این عزیز دل برادر در این قسمت حضور درآورد و می‌داشت و می‌گذاشت منتقد و کارگردان، مستقیم و بی‌واسطه با هم روبه‌رو شوند و حسابی از پس هم بربایند؟ از همه باحال‌تر آن عکس یادگاری بعد از این میزگرد بود که در گروه تلگرام برنامه «هفت» دیدیم و حسابی فیض بردیم. خلاصه با این آداب نوین نقد، پیشنهاد بنده این است که یک تشک کشتی در لوکیشن برنامه «هفت» پهن کنند و آقا بهروز هم به عنوان داور سوت بزند. دلم برای یک بارانداز و فیتیله‌پیچ و ساتنوسه‌پیچ‌ه لک زده! قاعدتا در طول هفته هم این برخوردهای نزدیک و پرکشمکش از نوع سوم می‌تواند خوراک خوبی برای نشریات و دیگر رسانه‌ها و فضای مجازی باشد. گور بایا نقد... ژورنالیسم این زمانه را عشق است!

نگاه

نشانه‌شناسی سینمای بیضایی حاتمی و مهرجویی

● شرق: آثار سینمایی «بهرام بیضایی»، «علی حاتمی» و «داریوش مهرجویی» در فرهنگستان هنر بررسی می‌شود. این نشست تخصصی روز سه‌شنبه، چهارم آبان، در فرهنگستان هنر برگزار می‌شود. در این نشست، «علی معلم‌دامغانی»، «امیرعلی نجویان»، «حمیدرضا شعبیری»، «علی عباسی» و «مسعود کوثری» به نشانه‌شناسی آثار سینمایی این سه کارگردان شهر سینما خواهند پرداخت. نشست تخصصی «نشانه‌شناسی سینمای بهرام بیضایی، علی حاتمی و داریوش مهرجویی»، سه‌شنبه، چهارم آبان، ساعت ۱۵ در فرهنگستان هنر، به نشانی خیابان ولی‌عصر، تقاطع خیابان طالقانی، شماره ۱۵۵۲ برگزار می‌شود.

محمدمهدی عسگریور ریشه حواشی اخیر سرمایه‌گذاری در سینما را «اختلافات تهیه‌کنندگان با هم» می‌داند. شورای عالی تهیه‌کنندگان اخیرا مصوبه‌ای را منتشر کرده که مطابق با آن فقط پرونده‌هایی در شورای پروانه ساخت بررسی شوند که تهیه‌کنندگان آنها ازسوی این شورا کتبا معرفی شده باشند. این خواسته شورای عالی تهیه‌کنندگان بیشتر برآمده از حواشی ورود سرمایه‌گذاران به پروژه‌های سینمایی و شبکه نمایش خانگی است که به‌مرور آسیب‌های بسیاری را متوجه اقتصاد سینما می‌کند. برخی از تهیه‌کنندگان از جمله منوچهر محمدی معتقدند، آنچه باعث نگرانی تهیه‌کنندگان باسابقه و حرفه‌ای شده این است که این پول‌های مشکوک تمامی ضوابط و قواعد حرفه‌ای بخش اقتصادی سینما را به‌هم می‌ریزند و می‌توانند مناسبات عادی و طبیعی این حرفه را دچار مشکل کنند. دراین‌باره حبیب ایل‌بیگی، معاون نظارت و ارزشیابی سازمان سینمایی، به «ایسنا» گفته: موضوع مطرح‌شده صرفا یک پیشنهاد و درخواست بوده که ما در حال بررسی آن هستیم، چون یک‌سری امور حاکمیتی است که باید ببینیم کدام‌یک را می‌توان واگذار کرد و کدام‌یک شرایط واگذاری ندارند. به‌همین‌اساس با محمدمهدی عسگریور، فیلم‌ساز و تهیه‌کننده سینما، درباره این مصوبه و شمایل تازه سرمایه‌گذاری در سینمای ایران صحبت کردیم.

❧ در ابتدا بد نیست درباره اتفاقات اخیر و حاشیه‌های ورود برخی سرمایه‌گذاران به سینما و شبکه نمایش خانگی صحبت کنیم. اصلا لزوم ورود چنین سرمایه‌هایی به سینما چیست؟

اگر مشخص درباره سینما صحبت کنیم، بخشی از این اتفاق‌ها هم متوجه شبکه نمایش خانگی می‌شود و شاید بتوان گفت دامنه برخی اتفاقات به سینما هم کشیده شده است. به نظر می‌رسد

رئیس سازمان سینمایی با اشاره به بازگشت شماری از افراد فعال در شبکه‌ج‌تی‌وی، تأکید کرد: راه برای فرزندان خطاکار بسته نیست اما درعین‌حال، اینکه چه برخوردی پس از بازگشت با این افراد خواهد شد، تنها در اختیار سازمان سینمایی نیست. به گزارش «تابناک»؛ حجت‌الله ایوبی، رئیس سازمان سینمایی، در برنامه متن حاشیه شبکه سه، درباره بازیگران پیوسته به شبکه GEM گفت: این یک حادثه تأسف‌بار بود و مدتی مोजی را در کشور ایجاد کرد. این موج با کمک تبلیغات داخلی و خارجی ایجاد شد. این افراد فکر می‌کردند با مهاجرت به خارج از کشور زندگی بهتری خواهند داشت؛ بنابراین، آرام‌آرام شاهد خروج تعدادی از بازیگران بودیم. اما اضافه کرد: با توجه به اینکه همه کسانی که مهاجرت کردند از بازیگران و بازیگرانی شناخته‌شده در سینما نبودند و جزء چهره‌های مطرح شناخته نمی‌شدند و تنها در تلویزیون و شبکه‌های خانگی شاغل بودند در همان ایام پس از این مهاجرت‌ها دلنوشته‌ای را منتشر کردم و توضیح دادم به‌عنوان فردی که فضای خارج از کشور را می‌شناسد، که در خارج خبری نیست و این افراد پیشیمان خواهند شد. به گفته رئیس سازمان سینمایی، پس از انتشار این نامه، آرام‌آرام پشیمانی‌ها

باوجود سکوت برنده نوبل و اعتراض یکی از اعضا

آکادمی نوبل همچنان به دنبال «باب دیلن» است

شرق: آکادمی سوئدی نوبل ادبیات اعلام کرده است که اظهارات یکی از اعضای این آکادمی، دیدگاه این آکادمی نیست و حضورداشتن یا حضورنداشتن «دیلن» در مراسم دریافت جایزه نوبل، به تصمیم خودش بستگی دارد. بنا بر گزارش رویترز، باب دیلن روز پنجشنبه، ۲۲ مهر به‌عنوان برنده نوبل ادبیات ۲۰۱۶ معرفی شد، اما دراین‌باره سکوت مطلق اختیار کرده است. کمیته‌ای که باب دیلن را به‌عنوان برنده نوبل ادبیات برگزید، شنبه اعلام کرد که تصمیم برای حضورداشتن یا حضورنداشتن در مراسم اهدای جایزه نوبل برعهده این خواننده و ترانه‌سرای سرشناس آمریکایی است و آنچه «واستبرگ» گفته است، دیدگاه کلی این مؤسسه نیست. دیلن که به پرهیز از رسانه‌ها معروف است، برنده نوبل ادبیات امسال شد. این خواننده پس از معرفی‌شدن به‌عنوان برنده نوبل در روز ۱۳ اکتبر هنوز هیچ واکنشی به بردن این جایزه ۶۰۰هزاردلاری نشان نداده است. همین بی‌اعتنایی سبب شد که روز شنبه رسانه‌های سوئد خبری مبنی‌بر انتقاد تند یکی از اعضای آکادمی سوئد از باب دیلن را مخابره کنند. پر واستبرگ، نویسنده

هنر

پول‌های مشکوک در سینما در گفت‌وگو با محمدمهدی عسگریور

گاهی ۲، ۳ بازیگر نصف بودجه فیلم را درخواست می‌کنند

بهناز شیربانی

درباره برخی آثار و ساخته‌شدنشان قرار بر این بود که اثری ساخته شود و بازار خودش را هم داشته باشد، اما در امتداد آن اتفاقات دیگری رخ داده و ظاهرا پول‌شویی شده است، چراکه معمولا این نوع رفتارها آدم‌های خودش را به وجود می‌آورد. ❧ مشخصا درباره سینما صحبت کنیم... در سینما قصه کمی قدیمی‌تر است. ریشه این اتفاقات به اختلافات تهیه‌کنندگان با یکدیگر مربوط می‌شود و کمتر مجال این بررسی به وجود آمد که چه کسانی مشغول کار هستند و امنیت بازار را چگونه چطور می‌توان تضمین کرد؛ اینکه چطور می‌توان با پول شویی، بالا رفتن بی‌رویه دستمزد بازیگران یا عهده‌شکنی عوامل مواجه شد

خواهد شد و هرکدام به‌نوبه خود فعالیت خواهند کرد. این وضعیت وقتی بدتر می‌شود که مرام‌نامه مشخصی بین وزارت ارشاد و صنوف وجود ندارد. الان که به نظرم دوره آرامش است، کافی است به گذشته نگاهی داشته باشیم و فکر کنیم شرایط آن زمان دوباره تکرار شود، شک نکنید که فاجعه بزرگ‌تری در پیش خواهد بود.

❧ پس به نظر شما عامل به‌وجودآمدن این فضا، نبود تعامل یا منافع مشترک بین وزارت ارشاد و صنوف است... نکته اینجاست که روابط، دوستانه و شخصی است و به افرادی برمی‌گردد که حتی گاه نمی‌توانند منافع مشترکی تعریف کنند و البته سابقه تاریخی وجود دارد. گاهی‌وقت‌ها این منافع به‌ظاهرمشترک در باطن بسیار متضادند، اما نکته دیگری هم وجود دارد: در حوزه تهیه‌کنندگی آثار نقش آنها به‌گونه‌ای بود که بعد از اتمام، انگار کار او هم تمام شده و به‌نوعی شاید تنها تولید فیلم مهم‌تر بوده تا کارانش. خود این موضوع باعث می‌شود کارگردان بعد از مدتی به این فکر کند که چرا خودش تهیه‌کننده

آثارش نباشد؟ در اینجا با نوعی از سرمایه‌گذاری در سینما مواجه می‌شویم که حالت طبیعی ندارد و عملا تولید فیلم به یک فرد برمی‌گردد. همه اینها به تعریف منافع مشترک مدیریت دولتی و صنفی برمی‌گردد؛ اینکه این منافع مشترک تعریف شود و پای آن بایستند. شرایط سرمایه‌گذاری یا تولید فیلم در سینمای ایران شکل عجیبی پیدا کرده است. مثل اینکه گاهی دو، سه بازیگر بیش از نیمی از بودجه فیلم را درخواست می‌کنند. این شرایط با کدام فرمول از تولید فیلم سازگاری دارد؟ حالا کارگردانی بر سر حضور بازیگرانی مشخص در کارش اصرار دارد و رقم‌های آنها نیز به‌گونه‌ای است که با کل بودجه فیلم برابری می‌کند یا بازیگر دو سوم بودجه تولید فیلم را طلب می‌کند. در این شرایط شاید تهیه‌کننده برای تولید فیلمش دست به کارهای عجیب‌وغریبی بزند و از سرمایه‌گذار استفاده کند. حالا در این چرخه تولید تا اکران مگر یک فیلم چقدر می‌تواند فروش داشته باشد که پول همان یک بازیگر را از فروش فیلم در اکران دربیاورد؟ کل این روند نیاز به یک بازنگری جدی و اساسی دارد.

علاقه مستندسازان ایرانی به ساخت پُرتره!

۴۰ درصد آثار ارسالی به جشنواره «سینما-حقیقت» مستند – پرتره هستند!

«دیپلماسی شکست‌ناپذیر آقای نادری» را با همراهی مریم مقدم ساخته و برای اولین نمایش عمومی، تحویل دبیرخانه دهمین دوره جشنواره بین‌المللی سینما-حقیقت داد است. عوامل تولید این فیلم مستند عبارتند از: پژوهش و کارگردانی: بهتاش صناعی‌ها و مریم مقدم، تصویربرداران: بهتاش صناعی‌ها، مریم مقدم و آرش مشورت، صدابرداران: محمد حبیبی، رضا حیدری، صداگذار: حسین قورچیان، تدوینگران: سپیده ابطجی، بهتاش صناعی‌ها و آرش مشورت، آهنگ‌ساز: پیمان یزدانینان، مدیر تولید: علی افشار، دستیار کارگردان: کیارش صناعی‌ها، عکاس: مریم مقدم و تهیه‌کننده: بهتاش صناعی‌ها.

بهتاش صناعی‌ها متولد سال ۱۳۵۷ در شیراز و دانش‌آموخته کارشناسی ارشد معماری است. وی برای نویسندگی و کارگردانی فیلم سینمایی «احتمال باران اسیدی» موفق به کسب سیمرغ بهترین فیلم‌نامه از

زیر آسمان فیروزهای

تقدیر رئیس نمایشگاه فرانکفورت ازورود حرفه‌ای ومؤثر ایران

● شرق: یورگن باس، رئیس نمایشگاه بین‌المللی کتاب فرانکفورت، از ورود حرفه‌ای و مؤثر ایران در نشر بین‌الملل و نمایشگاه کتاب فرانکفورت تقدیر و تشکر کرد. به گزارش روابطعمومی مؤسسه نمایشگاه‌های فرهنگی ایران، امیرمسعود شهرام‌نیا، قائم‌مقام نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران و مدیرعامل مؤسسه نمایشگاه‌های فرهنگی ایران، با یورگن باس، رئیس نمایشگاه بین‌المللی کتاب فرانکفورت، دیدار و گفت‌وگو کرد. این دیدار در محل کار دفتر یورگن باس صورت گرفت. طرفین در این دیدار درخصوص گسترش ارتباطات نمایشگاهی به بحث و تبادل نظر پرداختند. در این دیدار درخصوص میهمان ویژه‌شدن ایران در نمایشگاه کتاب فرانکفورت در سال‌های آینده، برگزاری دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی ازسوی نمایشگاه فرانکفورت در ایران برای ناشران و کمک به تسهیل فرایند صدور ویزا برای ناشران و اهل قلم رایزنی‌های لازم صورت گرفت.

همچنین در این دیدار یورگن باس از ورود حرفه‌ای و مؤثر ایران در نشر بین‌الملل و در نمایشگاه فرانکفورت تقدیر و قدردانی کرد. امیرمسعود شهرام‌نیا از ایشان به صورت رسمی برای بازدید از نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران دعوت کرد.

در این دیدار محمود آموزگار، رئیس اتحادیه ناشران و کتاب‌فروشان تهران و سیدعلی موجانی، رایزن فرهنگی ایران در آلمان، نیز حضور داشتند. در حاشیه حضور ایران در نمایشگاه کتاب فرانکفورت، دیدارهای جداگانه‌ای نیز با رؤسای نمایشگاه‌های پکن، مسکو، گوآدالاخالا، بلونیا، پاریس و دوحه نیز صورت گرفت. شصت‌وهشتمین دوره نمایشگاه کتاب فرانکفورت دیروز به کار خود پایان داد.

جشنواره فیلم فجر و تندیس بهترین فیلم‌ساز اول از جشن انجمن منتقدان خانه سینما شده است.

در سینما-حقیقت ببینید: اجرای کمدی شوخی نیست

فیلم مستند «اجرای کمدی شوخی نیست»، ساخته «رابرت کولینسکی» که پرتره‌ای از «ژی‌ری منزل»، فیلم‌ساز بزرگ جمهوری چک، است، در دهمین جشنواره بین‌المللی سینما-حقیقت روی پرده می‌رود.

این فیلم که تولید سال ۲۰۱۶ سوئیس است، برای نخستین‌بار قصه زندگی ژیری منزل Jif Menzel، کارگردان مطرح تئاتر و سینمای جمهوری چک، را بیان می‌کند. وی در سال ۱۹۶۸ با اولین فیلم سینمایی‌اش، «قطارهای زیر دره‌بین»، موفق به کسب جایزه اسکار بهترین فیلم غیرانگلیسی‌زبان شده بود.

امروزه فیلم‌سازیانی چون میلوش فورمن، کن لوچ، امیر کاستاریکا و ایستوان زاوب، از تحسین‌کنندگان این فیلم‌ساز ۷۸ ساله اهل جمهوری چک هستند.

مستند ۸۰ دقیقه‌ای «اجرای کمدی شوخی نیست»، به کارگردانی رابرت کولینسکی، در بخش مستند- پرتره جشنواره بین‌المللی سینما-حقیقت به نمایش درمی‌آید.

نمایش ۸ فیلم سیاسی- اجتماعی در بخش «روزگار ما»

در بخش «روزگار ما»ی دهمین جشنواره بین‌المللی «سینما-حقیقت» که مختص نمایش آثار مستند روز جهان با گرایش سیاسی و اجتماعی است، هشت فیلم به این شرح به نمایش درمی‌آید:

آن‌سوی بوران (لوین پتر/ آلمان)؛ انقلاب در چهار فصل (جسی دیترا تونسن)، به دور از خانه (کلمنس لوبره‌وست/ فرانسه)، تصویرکردن جنگ (متنه گوکار/ آلمان)، جدافتاده (سامی شهاده/ فلسطین)، غزه: هدف انسانی (اشرف مش‌هراوی/ فلسطین)، فرار من (جولیا یاس‌پوناس/ آلمان) و قلمرو وطن (جن وی لین/ چین) گفتنی است که «روزگار ما» از بخش‌های غیررقابتی جشنواره بین‌المللی سینما-حقیقت است. ❧ مرکزگسترش سینمای مستند و تجربی سازمان مستند ایران «سینما-حقیقت» را در روزهای ۱۴ تا ۲۱ آذرماه ۱۳۹۵، با شعار «حقیقت بهترین راهنماست» که از فرمایشات حضرت علی (ع) است، در شهر تهران برگزار خواهد کرد.